

MUTE, s. (Person who cannot speak) मूकजनः.—(In grammar) स्वस्वहोतोवाचयन्त्रन.—(Dung of birds) पक्षिपुरीषं, पक्षिर्मु उच्चरति मलं, गुधः.

To MUTE, v. n. पक्षिपत् पुरीषम् उत्सृज् (c. 6.) -सृजति -सृष्टुं, पुरीषोत्सर्गं कृ. **MUTELY, adv.** मूकवत्, मूकवत्, मूकं, निःशब्दं, निरुचरं, तूष्णीं.

MUTENESS, s. मूकता, नीचं, वाक्कुशल्यात्, वाग्याहिर्, जडता, वागजडता, वाक्कलमः, वाद्योषः, वागभावः; निःशब्दता, अवाक्कं, अभाषणं, मौनं, मौनभावः.

To MUTILATE, v. a. व्यवच्छिद् (c. 7.) -छिनत्ति -छेत्तुं, अङ्गच्छेदनं कृ, वृष्ट् (c. 6.) वृष्टति, वृष्टिर्, प्रवृष्ट, बहुसखशः कृ or छिद्, बहुसखीकृ, खसई खसई कृ, खसई (c. 10.) खसयति -पितुं, विनिर्कृत् (c. 6.) -कृतान्ति -कस्तिन्तुं, दातृविद्यतो कृ, छिन्नमिवीकृ, पिकलीकृ, विकलाङ्गीकृ, व्यङ्गीकृ, पिशस्र (c. 1.) -पिश्रति -सितुं, अङ्गवैकल्यं कृ.

MUTILATED, p. p. छिन्नमिवः -ता -नं, दातृविद्यतः -ता -नं, व्यवच्छिन्नः &c., व्यवच्छिन्नाङ्गः -ङ्गा -ङ्गं, लूनाङ्गः &c., छिन्नाङ्गः &c., विकलाङ्गः &c., पिकलीकृतः -ता -नं, खसिन्नः -ता -नं, खसिन्नाङ्गः &c., खसिन्नविग्रहः -हा -हं, मृनाङ्गः &c., हीनाङ्गः &c., अङ्गहीनः -ता -नं, अपाङ्गः &c., पिकलेन्द्रियः -या -यं, नष्टेन्द्रियः &c.

MUTILATION, s. (The act) व्यवच्छेदः -द्वनं, अङ्गच्छेदः -द्वनं, पिकलीकरणं, व्यङ्गीकरणं, अङ्गकसनं, पितृकसनं, वृष्टनं, खसईनं, विशसनं.—(State) पिकलता, वैकल्यं, अङ्गवैकल्यं, अङ्गहीनता, मृनाङ्गता, हीनाङ्गता, अपाङ्गता, लूनाङ्गता, खसिन्नता, खसिन्नाङ्गता.

MUTINEER, s. आशाहङ्की m. (नृ.), शासनहङ्की m., आशाविरोधी m., कलहकारी m., सेनाद्योभकारी m., सेनायां प्रकोपकारी.

MUTINOUS, a. आशाहङ्की -हङ्कीनी -हङ्की, शासनाविधायी &c., अवशवर्ती &c., कलहकारी &c., द्योभकारी &c., प्रकोपकारी &c., प्रकोपः -या -यं, विप्रतीत्यः -या -यं, अवशः -शा -शं, दुःशासनः -ना -नं, दुःशास्यः -स्या -स्यं, आविधेयः -या -यं, अनायकः -ता -नं.

MUTINY, s. सेनाप्रकोपः, सैन्यप्रकोपः, सेनाकोपः, प्रकोपः, कोपः, सेनाद्योभः, सैन्यद्योभः, शासनलङ्घनं, आशाहङ्कनं, कलहः, सैन्यकलहः, सैन्यविरोधः, सैन्यविरुद्धः f., शासनयुत्थानं, आशायुत्थानं.

To MUTINY, v. n. कलह (nom. कलहायते), कलहं कृ, सेनापतिशासनं लोभ्य् (c. 10.) लोभयति -पितुं, प्रतीत्य (nom. प्रतीत्यते), युत्वा (c. 1.) -तिष्ठति -पातुं, rt. स्वा), कोपं कृ, प्रकोपं कृ, द्योभं कृ, अवशशीभू, अनायकशीभू.

To MUTTER, v. a. and n. (Under words with a low indistinct voice) स्वस्यई वद् (c. 1.) वदति -दितुं, अस्वस्ववाचा वद्, अस्वस्वस्वरेण वद्, अस्वस्वोच्चारणे वद्, अस्वस्य वद्, or अस्वस्य (c. 10.) -आपयति -पितुं, नीचवाचा or नीचस्वरेण वद्, नीचैर वद्, जप् (c. 1.) जपति -पितुं, प्रजप्; this last verb is applied especially to the muttering of prayers, though it may be used in other senses; as, 'to mutter into the ear,' कथं जप्, कथं जपयन्.—(Sound with a low rumbling voice) गम्बू (c. 1.) गम्बति -जितुं, स्रज् (c. 1.) स्रजति -जितुं, गम्भीरज्ज्वद् कृ.

MUTTER, MUTTERING, s. (Uttering with a low voice) अस्वस्वोच्चारणं, अस्वस्वोच्चारणं, नीचभाषणं, नीचवाचं, नीचस्वरेण भाषणं, उपांशु वादः.—(Low rumbling sound) गम्बन्तुं, गम्बितं, स्रजन्तुश्च, गम्भीरज्ज्वन्तुः, 'of clouds,' मेघनिचयिन्.—(Inaudible repetition of prayers, &c.) जपः, जपः, जपनं, स्वाध्यायः, जप्यं, जपयति, उपांशु m. **MUTTERED, p. p.** उपांशु or अस्वस्य or नीचवाचा उच्चारितः -ता -नं, जपितः &c.; 'to be muttered,' जप्यः -या -यं, जप्यः &c., जपनीयः -या -यं, 'having muttered,' जपित्वा.

MUTTERER, s. अस्वस्ववादी m. (नृ.), नीचवादी m., नीचभाषी m., उपांशुवादी, जपकः, जपनकृत् m.; 'a devotee who mutters,' जपप्रवृत्तः.

MUTTERINGLY, adv. अस्वस्ववाचा, नीचवाचा, उपांशु, नीचैश्.

MUTTON, s. चौरसं, चौरसमांसं, मेघमांसं, उरमांसं, अतिमांसं.

MUTTON-CHOP, s. चौरसमांससखः, मेघमांससखः -खं.

MUTUAL, a. परस्परः -रा -रं, अन्योन्यः -न्या -नं, इतरेतरः -रा -रं, व्यतिकरः -रा -रं, मिथः in comp.; 'mutual quarrel,' अन्योन्यकलहः; 'assistance,' परस्परपकारः; 'assent,' परस्परानुमतिः f.; 'connexion,' अन्योन्यसम्बन्धः, मिथःसम्बन्धः, व्यतिपन्नः; 'aversion,' अन्योन्यभेदः; 'dependence,' अन्योन्याश्रयः; 'enjoyment,' व्यतिकरसुखं; 'attraction,' अन्योन्याकर्षकत्वं. The idea of 'mutual' is often expressed by some of the prepositions वि, चा, अथ, अति, प्रति, प्र in combination, or by an adverbial compound formed by doubling a word; as, 'mutual reproach or abuse,' व्ययक्रोशः, व्ययक्रोशी, व्ययन्यापः; 'laughter,' व्ययहासः, व्ययहासी; 'striking,' दयदादित्, प्रतिघातः, प्रतिहननं, व्यतिहारः; 'injury,' विप्रतिकारः, विप्रकारः, प्रतिकारः, विप्रकृतिः f., प्रत्यपकारः; 'assistance,' प्रत्युपकारः; 'connexion,' विप्रतिपत्तिः f.; 'salutation,' प्रतिपूजनं, प्रत्यभिवादः; 'accusation,' प्रत्यनियोगः; 'recognition,' प्रत्यभिज्ञानं.

MUTUALITY, s. परस्परयोगः, अन्योन्ययोगः, इतरेतरेयोगः, परस्परता, अन्योन्यत्वं, परस्परभावः, अन्योन्यभावः, व्यतिकरः, व्यतिहारः, व्यतीहारः, अन्योन्यसम्बन्धः, अन्योन्याश्रयः, व्यतिपन्नः.

MUTUALLY, adv. परस्परं -रां, अन्योन्यं, इतरेतरं, मिथस्, अन्योन्यस्य, परस्पर &c. in comp., उभय in comp., 'mutually assisting,' परस्परपकारादी &c.; 'mutually agreed,' परस्परानुमतिः -ता -नं, उभयानुमतिः &c.; 'connected,' मिथःसम्बन्धः -ङ्गा -ङ्गं, व्यतिपन्नः -ङ्गा -ङ्गं, व्यतिपन्नवाचं -वाची &c.; 'taken,' अन्योन्यापहृतः -ता -नं.

MUZZLE, s. (Mouth, entrance) मुखं, छिद्रं, प्रवेशः, प्रवेशद्वारः, निःसरणं.—(Fastening for the mouth) मुखबन्धनं -नी, मुखरोपनी.

To MUZZLE, v. a. मुखं बन्ध् (c. 9.) बध्नाति, बन्धुं or रुप् (c. 7.) रुञ्जति, रोडुं.

MUZZLED, p. p. पङ्गमुखः -खा -खं, रुड्मुखः -खा -खं, निरुड्मुखः -खा -खं.

My, pron. a. मम गेण. c. (अस्मत्), मदीयः -या -यं, मामकोनः -ता -नं, अस्मदीयः -या -यं, मत् or अस्मत् in comp.; 'my master,' मम प्रभुः or ममप्रभुः or अस्मत्प्रभुः; 'my daughter,' मम मुता or मनुता.

MYOGRAPHY, MYOLOGY, s. आयुष्येणा, आयुष्यविरणं, पेशीवर्णनं.

MYOPY, s. गजदृष्टिः m. f., गजदृष्टिः -न्या, अस्तदृक् m. f., अदीर्घदृष्टिः.

MYOPY, s. गजदृष्टिः, अदीर्घदृष्टिः, अदीर्घदृष्टिः.

MYRIAD, s. दशसहस्रं, सप्तुनं; 'by myriads,' दशसहस्रशः.

MYRMIDON, s. परिचरः, परिषिष्यः, अर्सेनकारी सैनिकः or अनुचरः.

MYROBALAN, s. (Emble m. myrobalan, plant or fruit) आमलकः -क्री -कं, तिथ्यलकः, अमृता, वयस्या, वयःस्था, कायस्था.—(Beleric) पिथीतकः -क्री -कं, अक्षः -खकः, तुषः, तुसः, कर्पफलः, भूतवासः, कलिद्रुमः.—(Yellow) अम्भवा, अम्बा, अम्बा, वयस्या, वयःस्था, कायस्था, पूतना, अमृता, हरीतकी, हैमवती, चेतकी, ज्येष्ठी, शिवा.—(The three myrobalans) पिथोला.

MYRRH, s. गन्धरसः, रसगन्धः, मुसुसं, महागन्धं, ज्ञातीरसं, गान्धारः, धोलः, प्राणः, पिथः, गोपः -पकः, गोसः, पिथगोसः, गोपकः, गोल्-लकः, रसः, शशः, गोवशशः.

MYSELF, pron. सो-हम्, आत्म n. (नृ); 'I will kill myself,' आत्मानं हनिष्यामि.